

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

UDC 338.43:330.322

УДК 338.43:330.322

I. О. Маслюк, аспірант,
В. Г. Маргасова, д. е. н.,
професор

I. O. Masliuk, Postgraduate Student,
V. G. Marhasova, Doctor of Economics,
Professor

**ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ
ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО
ВИРОБНИЦТВА КРАЇН**

**FOREIGN EXPERIENCE OF THE
DEVELOPMENT OF INVESTMENT POTENTIAL
OF AGRICULTURAL PRODUCTION
OF COUNTRIES**

Актуальність теми дослідження. Фундаментальна основа розвитку сільських територій спрямована на підтримку демографічної бази для відтворення сільського населення, зміцнення регіональної продовольчої безпеки, збереження культурно-історичної спадщини, забезпечення екологічної рівноваги.

Постановка проблеми. Розвиток сільських територій будь-якої країни йде за індивідуальним сценарієм, кожна державна політика, націлена на: національні пріоритети, ресурсний і виробничий потенціал територій та ін.. Виходячи з цього, особливий науковий інтерес представляє вивчення зарубіжного досвіду розвитку інвестування сільського господарства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вирішення проблем інвестиційного розвитку сільського господарства відображено у наукових розробках багатьох вчених, таких як: Дж. Кейнса, І. Сакса, К. Р. Макконела, С. Л. Брю, Л. Дж. Гітмана, П. Массе, А. Лаффер, В. Андрійчук, І. О. Бланка та ін.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Так як інструменти фінансового забезпечення сільського господарства потребують розвитку принципів державно-приватного партнерства та цілісної системи, це питання залишається актуальним в умовах вітчизняної практики.

Постановка завдання. На даному етапі розвитку економіки сільськогосподарське виробництво України не являється привабливим об'єктом для інвестування. Для цього доцільно провести аналіз нинішнього стану інвестиційної діяльності в аграрній галузі економіки інших країн.

Виклад основного матеріалу. В статті досліджено досвід країн ЄС і США, наведено особливості державного регулювання, кредитування сільського господарства, на національному рівні в країнах ЄС і США не існує єдиної банківської політики, існує безліч зарубіжних наукових підходів.

Висновки. Система механізмів державного регулювання аграрної галузі в розвинених зарубіжних країнах базується не стільки на стимулюванні виробництва, а на вирішенні соціальних завдань, таких, як підтримка рівня доходів фермера, розвиток сільської інфраструктури, природоохоронні заходи.

Ключові слова: Європейський Союз; сільські території; сільське господарство; агробізнес; зайнятість; диверсифікація; державна підтримка; інвестиційна діяльність; капітал.

DOI: 10.25140/2410-9576-2019-2(18)-76-84

Urgency of the research. The fundamental basis of rural development is aimed at supporting the demographic base for rural population reproduction, enhancing regional food security, preserving cultural and historical heritage, and ensuring ecological balance.

Target setting. The development of rural areas of any country follows an individual scenario, each state policy aimed at national priorities, resource and production potential of the territories, etc. Therefore, special scientific interest is the study of foreign experience of agricultural investment development.

Actual scientific researches and issues analysis. The solution of the problems of agricultural investment development is reflected in the scientific developments of many scientists, such as J. Keynes, I. Sachs, K. R. McConnell, S. L. Bru, L. J. Hitman, P. Massa, A. Laffer, V. Andriychuk, I. O. Blanka, et al.

Uninvestigated parts of general matters defining. As agricultural financial instruments require the development of public-private partnership principles and a coherent system, this issue remains relevant in domestic practice.

The research objective. At this stage of economic development, agricultural production in Ukraine is not an attractive investment object. For this purpose it is advisable to analyze the current state of investment activity in the agricultural sector of the economy of other countries.

The statement of basic materials. The article examines the experience of EU and US countries, describes the features of state regulation, crediting of agriculture, at national level in EU and US countries there is no single banking policy, there are many foreign scientific approaches.

Conclusions. The system of mechanisms of state regulation of agrarian industry in developed foreign countries is based not so much on stimulating production, but on solving social problems, such as maintaining the level of income of the farmer, development of rural infrastructure, environmental protection measures.

Keywords: European Union; rural areas; agriculture; agribusiness; employment; diversification; state support; investment activity; capital.

Актуальність теми дослідження. Аграрна галузь виступає одним із стратегічних напрямів розвитку будь-якої країни, яка не дивлячись на кризу, демонструє зріст, базовою складовою якого

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

є сільське господарство. Фундаментальна основа розвитку сільських територій спрямована на підтримку демографічної бази для відтворення сільського населення, зміцнення регіональної продовольчої безпеки, збереження культурно-історичної спадщини, забезпечення екологічної рівноваги.

Постановка проблеми. Сільські території кожної країни мають багато спільного, але незважаючи на це, розвиток їх йде за індивідуальним планом. Це зумовлено достатньою кількістю факторів, серед яких державна політика, націлена на національні пріоритети, ресурсний і виробничий потенціал територій, менталітет сільського населення. Виходячи з цього, особливий науковий інтерес представляє вивчення зарубіжного досвіду розвитку сільських територій з урахуванням їх особливостей і підходів до вирішення виникаючих проблем.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вирішення проблем інвестиційного розвитку сільського господарства відображено у наукових розробках багатьох вчених-економістів зарубіжних та вітчизняних шкіл. Вагомих наукових результатів досягли зарубіжні вчені: Дж. Кейнс, І. Сакс, К. Р. Макконел, С. Л. Брю, Л. Дж. Гітман, П. Массе, А. Лаффер та інші. Проблемам розвитку інвестиційного процесу в сучасних умовах функціонування аграрного сектора економіки присвячені наукові праці вітчизняних економістів-аграрників: В. Андрійчука, І. О. Бланка, В. Бойко, П. Гайдучького, В. М. Гриньової, А. А. Пересади, В. С. Пономаренка, В. Г. Федоренка, В. П. Савчука, та інших. Особливості вдосконалення інвестування сільськогосподарського виробництва відображені у працях С. А. Гуткевича, О. І. Гуторова, П. Т. Саблука та ін. Розглянувши опубліковані за останні роки роботи в області інвестиційної діяльності зарубіжних країн можна зробити висновок, що не всі виділені науково-методичні та практичні аспекти отримали необхідне відображення.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. В сучасних умовах актуальним є вивчення позитивного досвіду фінансування аграрного сектора країн Європейського Союзу та США. На прикладі країн ЄС і США наводяться особливості державного регулювання, кредитування сільського господарства. Відзначається, що на національному рівні в країнах ЄС і США не існує єдиної фінансово-кредитної політики щодо сільського господарства. Розкривається досвід фінансового забезпечення сільгоспвиробництва Франції за рахунок позик на облаштування і модернізацію господарства, США за рахунок створення системи фермерського кредиту.

Постановка завдання. На даному етапі розвитку економіки сільськогосподарське виробництво України не є привабливим об'єктом для інвестування, виходячи з цього, проблема залучення інвестицій залишається надзвичайно важливою. Рішення цієї проблеми може стати одним з головних факторів виходу агропромислового виробництва з критичного стану та забезпечення конкурентоспроможності його продукції. Для цього доцільно провести аналіз нинішнього стану інвестиційної діяльності в аграрній галузі економіки інших країн. Задля можливості розроблення ефективних рекомендацій щодо вдосконалення механізмів державного регулювання аграрної галузі економіки в Україні доцільно розглянути методи державного регулювання інвестування інших держав, а також методи стратегічного напряму інвестиційної діяльності в сільському господарстві за кордоном, використовуючи економіко-статистичні та логічні (аналіз, синтез, аналогія, узагальнення) методи.

Виклад основного матеріалу. Ефективність реформування економіки і подальший ріст, як свідчить світовий і вітчизняний досвід, можливо лише на основі активізації інвестиційної діяльності, істотного збільшення обсягу інвестицій, а також консолідації всіх джерел інвестування. Сільськогосподарське виробництво України - ключова галузь, яка має значний інвестиційний потенціал, враховуючи потужний потенціал у виробництві продукції сільського господарства в Європі.

За даними U.S. Geological Survey, орні землі становлять лише 12,6% поверхні суші. Решта 87,4% представляють собою землі, які через кліматичні умови або склад ґрунту не можуть бути використані для традиційного сільського господарства. Топ-10 найбільших земельних резервів планети представлені наступним чином в (Табл. 1).

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Таблиця 1

Топ-10 найбільших земельних резервів планети

Рейтинг	Країни	Площа орних земель (млн, га)	Частка в світі	Орні землі (%) до загальної площі території країни
1	Індія	179,800	9,6%	60,45%
2	США	167,756	8,95%	18,34%
3	Китай	165,228	8,82%	17,71%
4	Росія	155,799	8,31%	9,54%
5	Бразилія	63,994	3,41%	7,57%
6	Україна	43,375	2,31%	74,82%
7	Канада	42,980	2,29%	4,70%
8	Аргентина	38,383	2,04%	14,01%
9	Індонезія	37,441	1,99%	20,68%
10	Нігерія	35,655	1,90%	39,16%

Джерело: складено автором за [2]

Добре прослідковується потенціал кожної країни на світовому ринку продовольства, особливо, при порівнянні цих даних з іншими параметрами, такими як ВВП або кількість населення. Виходячи з процентного співвідношення помітна особлива роль України, яка займає досить вагоме місце в загальному світовому рейтингу. Володіючи 43,375 млн га (тобто 2,31% світових площ орних земель), Україна значно перевершує будь-яку з країн Європи. Україна має найвище співвідношення орних земель до загальної площі займаної території - 74,82%. Є, звичайно, деякі країни, у яких цей відсоток ще вищий. Наприклад, у Молдові це 87,1%. Але цікавий той факт, що, ці країни не володіють такою вагою в світовому обсязі орних земель, як Україна (у тій же Молдові всього лише 0,15% проти 2,31% у України).

В цілому за останні 20 років площа сільськогосподарських земель в світі збільшилася на 16%, зрошувані площі подвоїлися, а сільськогосподарське виробництво виросло майже в три рази [13]. Проте подальше зростання попиту на продовольство, глобальна зміна харчових звичок, виробництво біопалива, урбанізація будуть і далі надавати велике навантаження на земельні ресурси планети, що в свою чергу має впливати на раціональне і ефективне їх використання.

За даними The Food and Agriculture Organization (FAO) за 2018 рік можна виділити список країн з найбільшою часткою ріллі по відношенню до території держави (Табл. 2).

Таблиця 2

Список країн з найбільшою часткою ріллі по відношенню до території держави

Країна	Площа ріллі, % від загальної території країни
Україна	56,1
Молдова	53,7
Польща	35,7
Німеччина	34,0
Франція	33,5
США	16,9
Австрія	16,4

Джерело: складено автором за [1]

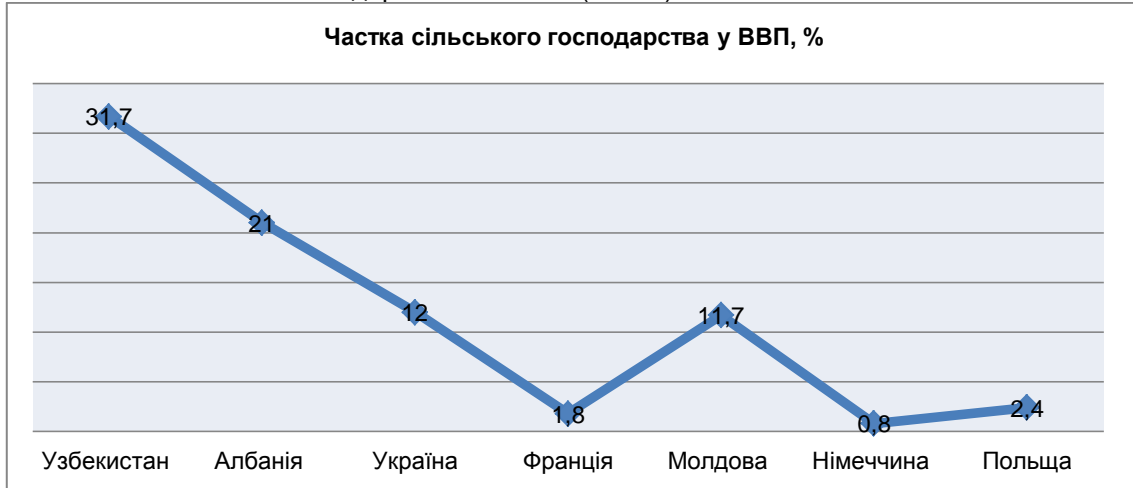
Показник найбільш розораних країн планети свідчить про:

- сприятливість кліматичних умов для ведення сільського господарства в тій чи іншій державі;
- місце, яке займає аграрний напрямок в економіці країни;
- наскільки високий рівень інтенсифікації сільського господарства в конкретній державі.

Частка сільського господарства у ВВП традиційно нижче для країн з більш розвиненою економікою. Порівняльний аналіз показує, що серед економік, які увійшли, найбільша частка

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

сільського господарства станом на кінець 2018 року характерна для Узбекистану (31,7%), Албанії (21%). Для розвинених економік таких як Польща і Німеччина характерна 1-3% частка сільського господарства у ВВП. Україна займає проміжне положення в порівнянні з вибраними країнами з 12% сільського господарства в ВВП на (Рис. 1).

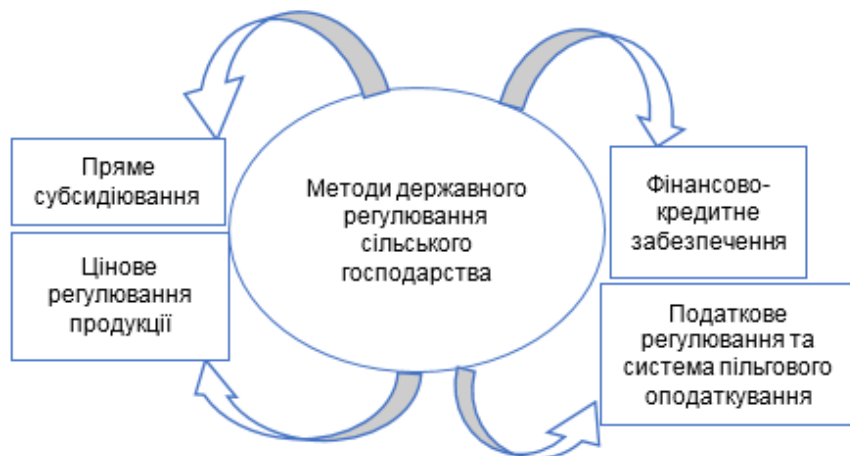

Рис. 1. Частка сільського господарства у ВВП за 2018 рік

Джерело: складено автором за [1]

З світового і вітчизняного досвіду ефективно реформування економіки і подальший ріст можливо лише на основі активізації інвестиційної діяльності, істотного збільшення обсягу інвестицій, а також консолідації всіх джерел інвестування, а також удосконалених методах державного регулювання. Функціонування сучасного сільського господарства значною мірою залежить від умов державного фінансування (цінового і бюджетного), оподаткування. Для досягнення цієї мети держава використовує податкові пільги, державні пільгові податкові і кредитні ставки, виплату державних дотацій, компенсацій і субсидій, створення сприятливого інвестиційного клімату в країні, регламентацію граничного рівня цін, якості продукції, проведення природоохоронних заходів і розвиток соціальної сфери за рахунок державних ресурсів.

Основними методами державного регулювання зарубіжних країн є: пряме субсидіювання, цінове регулювання продукції, фінансово-кредитне забезпечення, податкове регулювання та система пільгового оподаткування на Рис. 2.

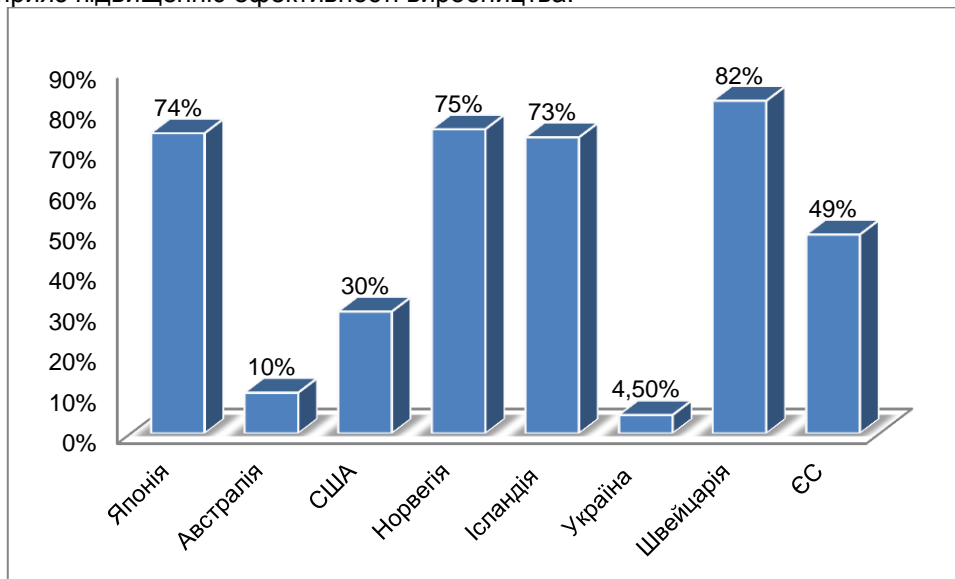
Рис. 2. Методи державного регулювання сільського господарства зарубіжних країн

Джерело: складено автором за [1]

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Головну роль виконує регулювання цін у системі державного регулювання сільськогосподарського виробництва, що забезпечує баланс між витратами виробників і ціною на продукцію, співвідношення сільського господарства і пов'язаних з ним галузей. У США основною ціллю цього методу є захист вітчизняних сільгоспвиробників у зовнішній торгівлі, а це в свою чергу забезпечує цілеспрямовані ціни, заставні ціни і заставні відсотки. До методу прямого субсидювання відносяться: компенсаційні платежі, фінансування закупівель ресурсів, платежі страхування та відшкодування, система субсидій, дотацій і пільг.

Значну питому вагу в загальній вартості сільськогосподарської продукції займають перераховані напрями державної підтримки сільськогосподарського виробництва в зарубіжних країнах. На рис.3 найвищий показник зафіксовано у Швейцарії – 82%, Норвегії – 75%, Ісландії – 73%. В Японії цей показник становив 74%, країнах ЄС – 49%, а в США – 30% [1]. Країнами з найменшим рівнем субсидування сільськогосподарської продукції є Австралія (10%) і Нова Зеландія (3%) та Україна (4,5%). При цьому, наприклад, витрати США на здійснення підтримки аграрної сфери, розраховуючи на душу населення, становлять 350 дол. США, країн ЄС – 336 дол. США, Польщі – 107 дол. США в той час, коли витрати України на ці цілі становлять всього 10 дол. США на душу населення [12]. Саме надходження коштів у сільське господарство за рахунок державної підтримки і бюджету через ціновий механізм складають у розвинених країнах значну величину. А це в свою чергу зміцнює матеріально-технічну базу сільськогосподарських галузей і сприяє підвищенню ефективності виробництва.

Рис. 3. Питому вагу державних субсидій в загальній вартості сільськогосподарської продукції

Джерело: складено автором за [1; 12]

Для кожної країни існує своя специфіка в організації забезпечення фінансовими ресурсами сільськогосподарських виробників. Фінансова система сільськогосподарського виробництва у США та Німеччині включає різноманітні фінансові інститути. В США звична пряма бюджетна допомога була замінена на законодавчому рівні іншим інструментом - страхуванням ризиків, що працює дуже просто. Фермери не знають, якою буде вартість посаджених ними культур і якою буде погода в наступному сезоні. Власники тваринницьких ферм також не можуть бути впевненими в цінах на свою продукцію у зв'язку з ризиками втрат через несприятливі погодні умови або хвороби худоби. У разі, якщо фермерам загрожує сильна посуха, повинь і непередбачувана ситуація на ринку, надається менш витратне часткове страхування, якщо ж ризики менші - страховка може бути вище. В цілому американські фермери можуть вибирати схему підтримки збуту продукції з двох основних програм. Перша - страхування від падіння цін,

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

яка передбачає компенсацію, якщо ціни на продукцію рослинництва падають нижче заздалегідь визначених рівнів. Друга - страхування сільськогосподарських ризиків, яка забезпечує виплати фермерам у разі зменшення доходів нижче середнього по країні показника. Для розрахунків потенційних виплат фермери під час реєстрації надають дані про площі і врожайності на своїх фермах. Крім того, існує ще декілька варіантів страхування врожаю або доходів. При цьому федеральний уряд може субсидувати страхові премії за ставками від 38% до 80%, в залежності від рівня покриття і варіантів, обраних виробниками [3]. Такий високий рівень субсидій необхідний для того, щоб продукція була доступною за ціною. В цілому ж, закон дуже складний і прописує багато інших варіантів для окремих напрямків виробництва, наприклад тваринництва, або вирощування бавовни.

Дуже вагоме значення для України має вивчення досвіду Польщі для узагальнення особливостей та специфіки процесів, які здійснюються в сфері регулювання аграрного сектора. Доцільно відмітити те, що польська модель реформування системи державного регулювання аграрної галузі здійснювалась з урахуванням його функціонування у майбутньому в системі державного управління європейських країн.

На національному рівні в країнах ЄС не існує єдиної банківської політики щодо сільського господарства. Наприклад, у Великій Британії банківське фінансування сільського господарства засновано на тих же принципах, що і для інших секторів економіки. У країнах ЄС роль і політика банків по відношенню до сільськогосподарського виробництва істотно відрізняються. У Франції, Японії, Нідерландах більшість фінансових операцій здійснюється через залучення одного-двох спеціалізованих банків. У Франції аграрний банк Credit Agricole є найбільшим монополістом в сфері кредитування сільського господарства. Для деяких категорій позичок і видів виробництва передбачено надання знижених процентних ставок до яких застосовуються жорсткі правила.

У Німеччині сільськогосподарське виробництво обслуговують кілька банків: Deutsche Genossenschaft bank, Bayerische Hypotheken та Wechsel-Bank, які є провідними в системі іпотечного кредиту, а разом з тим одночасно є головними кредитними установами. Процедура видачі кредитів регламентована, але терміни виплати заборгованості можуть бути предметом переговорів в залежності від економічного благополуччя підприємства та його цінних паперів. «Кооперативний банківський сектор Німеччини має трирівневу організаційну структуру. Її основу – перший рівень - складають місцеві кооперативні банки (кредитні товариства), що включають переважно Фольксбанк і Райффайзенбанк, створені для задоволення потреб в фінансових ресурсах, в основному сільських товаровиробників і сільського малого бізнесу.

Програми розвитку сільських територій ЄС розроблені та спрямовані на вирішення ряду економічних, природоохоронних та соціальних проблем на період 2014-2020 рр.[1]. Аналіз обсягів і структури фінансування програм розвитку сільських територій країн ЄС в 2014-2020 рр. Лідерами за кількістю діючих програм в ЄС є Франція (30 програм з часткою фінансування 11,5%), Італія (23 програми з часткою фінансування 10,5%), Іспанія (19 програм з часткою фінансування 8,4%), Німеччина (15 програм з часткою фінансування 9,5%) за (Табл. 3).

Таблиця 3

Обсяги і структура фінансування програм розвитку сільських територій країн ЄС в 2014-2020 рр.

Країна	Число діючих програм	Об'єм фінансування, млн.євро	% від загального об'єму фінансування ЄС
Бельгія	2	648	0,7
Болгарія	1	2367	2,4
Чехія	1	2306	2,3
Данія	1	919	0,9
Німеччина	15	9446	9,5
Естонія	1	823	0,8
Ірландія	1	2191	2,2
Греція	1	4718	4,7
Іспанія	19	8297	8,4
Франція	30	11385	11,5

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Продовження таблиці 3

Хорватія	1	2026	2,0
Італія	23	10444	10,5
Кіпр	1	132	0,1
Латвія	1	1076	1,1
Литва	1	1613	1,6
Люксембург	1	101	0,1
Угорщина	1	3431	3,5
Мальта	1	97	0,1
Нідерланди	1	765	0,8
Австрія	2	3938	4,0
Польща	1	8698	8,8
Португалія	3	4058	4,1
Румунія	1	8128	8,2
Словенія	1	838	0,8
Словаччина	1	1560	1,6
Фінляндія	2	2380	2,4
Швеція	1	1764	1,8
Об'єднане королівство	4	5200	5,2
Всього по ЄС	118	99349	100,0

Джерело: складено автором за [4]

Наступний рівень кооперативного банківського сектора представляється регіональними банками, які були спочатку створені місцевими банками, мета яких полягає в управлінні їх надлишковою ліквідністю. Пайовики можуть отримати пільгові кредити під низькі відсотки в кооперативних банках за державними програмами фінансування. Деякі з кооперативних банків залучені в торгівлю товарами місцевого виробництва, здійснюючи закупівлю сільськогосподарської продукції, маркетинг аграрних продуктів і поставляють сільськогосподарську техніку. Регіональні кооперативні банки Німеччини здійснюють операції з порівняно великими підприємствами сільського господарства, торгівлі, харчової індустрії, обробних галузей і операції страхування в тій мірі, в якій ці організації не можуть обслуговуватися місцевими кредитними кооперативами.

У Великобританії не існує спеціалізованого аграрного банку, і банківська політика по відношенню до сільського господарства заснована на тих же принципах, що і для інших секторів економіки. Найбільші операції в сфері кредитування сільського господарства здійснюють Lloyd Bank, Midland Bank, а також Barclay Bank.

Інвестиції в сільське господарство здійснюються головним чином по так званому перманентного кредиту: банкір і підприємець щорічно обговорюють ставку відсотка, розмір позики, вид заборгованості в залежності від економічного положення підприємства.

Більшу частину позикових коштів для сільськогосподарських потреб фермерів довгі роки забезпечують комерційні банки. Не всі комерційні банки, працюючи в умовах ринку, можуть бути досить надійними, вигідними партнерами. Тому фермери вважають за краще звертатися в кредитні установи, що входять до складу Федеральної системи фермерського кредиту.

Фінансово-кредитний механізм сільського господарства зарубіжних країн сприяє створенню розвиненої інфраструктури, наявності численних спеціалізованих фінансово-кредитних інститутів, які здійснюють фінансову та кредитну підтримку сільськогосподарських товаровиробників, високим рівнем державного регулювання та контролю за діяльністю цих інститутів, постійним моніторингом результатів досягнення цілей сільськогосподарської політики.

Висновок. В сучасних умовах актуальним залишається вивчення позитивного досвіду фінансування аграрного сектора країн Європейського Союзу та США. А тому, розглянувши досвід цих країн, наведено особливості державного регулювання, кредитування сільського господарства. Слід відмітити, що на національному рівні в країнах ЄС і США не існує єдиної

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

фінансово-кредитної політики підтримки, а існує безліч зарубіжних наукових підходів. В основному всі ці підходи однакові в оцінці капіталізму як системи, яка направлена до саморегулювання, а для її функціонування необхідне державне регулювання. Фінансова підтримка за кордоном представлена як компенсація неминучих витрат сільськогосподарського виробництва в умовах ринку. Висвітлено досвід фінансового забезпечення сільгоспвиробництва Франції за рахунок позик на облаштування і модернізацію господарства, США за рахунок створення системи фермерського кредиту.

Отже, система механізмів державного регулювання аграрної галузі в розвинених зарубіжних країнах базується не стільки на стимулюванні виробництва, а на вирішенні соціальних завдань, таких, як підтримка рівня доходів фермера, розвиток сільської інфраструктури, природоохоронні заходи.

Література

1. Rural Development Programmes 2014-2020 [Electronic source]. – Mode of access: <https://ec.europa.eu/agriculture/si-tes/agriculture/files/rural-development-2014-2020/country-files/common/>. – Date of access: 12.05.2017.
2. About the Farm Credit System [Electronic source]. – Mode of access: <https://www.farmcreditarchive.org/about/default.aspx>
3. USDA's Business and Industry Guaranteed Loan [Electronic source]. – Mode of access: <https://www.occ.gov/topics/community-affairs/publications/insights/insights-usda-business-industry-guaranteed-loan-program.pdf>.
4. Strategy Europe 2020 [Electronic source]. – Mode of access: http://ec.europa.eu/europe2020/index_en.htm. – Date of access: 29.01.2017.
5. The EU Explained. Agriculture: A partnership between Europe and farmers [Electronic source]. – Mode of access: http://ec.europa.eu/agriculture/index_en.htm. – Date of access: 29.01.2017.
6. Про державну підтримку сільського господарства України: Закон України від 24.06.2004 № 1877-IV. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1877-15>.
7. Зарицька, Н. Новий погляд на інвестиції в агробізнес / Н. Зарицька // Економіст. – 2018. – № 2. – С. 6-7.
8. Dubman R. Farm Income and Costs: 2010 Farm Sector Income Forecast. USDA, ERS, 2010. –16 p.
9. Dorr, T. C. Statement Under Sekretary for Rural Development / House Agrscultural Committee Conservtion, Credit, Rural Development and Research Subcommittee Hearing on USDA Rural Development Programs. – 2006. – March, 30. – P. 6-8.
10. Klinefelter D.A., Penson J.B. Jr. Crowing Complexity of Agricultural lending Decisions // Choice. The magazine of food, farm and recourse issues. — Ist Quarter 2005. – № 20 (1). – P. 26-36.
11. Jolly R. W., Roe J. D. Selling a Piese of Farm Credit System // Choice. The magazine of food, farm and resource issues. – Ist Quarter 2005. – № 20 (1). – P. 19.
12. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
13. The Food and Agriculture Organization (FAO) [Electronic source]. – Mode of access: <http://www.fao.org/about/ru/>.

References

1. Rural Development Programmes 2014-2020. (n.d.). *ec.europa.eu*. Retrieved from <https://ec.europa.eu/agriculture/si-tes/agriculture/files/rural-development-2014-2020/country-files/common> [in English].
2. About the Farm Credit System. (n.d.). *www.farmcreditarchive.org*. Retrieved from <https://www.farmcreditarchive.org/about/default.aspx> [in English].
3. USDA's Business and Industry Guaranteed Loan. (n.d.). *www.occ.gov*. Retrieved from <https://www.occ.gov/topics/community-affairs/publications/insights/insights-usda-business-industry-guaranteed-loan-program.pdf> [in English].
4. Strategy Europe 2020. (n.d.). *ec.europa.eu*. Retrieved from http://ec.europa.eu/europe2020/index_en.htm [in English].
5. The EU Explained. Agriculture: A partnership between Europe and farmers (n.d.). *ec.europa.eu*. Retrieved from http://ec.europa.eu/agriculture/index_en.htm [in English].
6. Zakon Ukrainy «Pro derzhavnu pidtrymku silskoho hospodarstva Ukrainy»: vid 24.06.2004 № 1877-IV [Law of Ukraine "On State Support of Agriculture of Ukraine" from 24.06.2004 № 1877-IV]. (n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1877-15> [in Ukrainian].
7. Zarytska, N. (2018). Novyi pohliad na investytsii v ahrobiznes [A new look at investing in agribusiness]. *Ekonomist – Economist*, 2, 6-7 [in Ukrainian].
8. Dubman, R. (2010). *Farm Income and Costs: 2010 Farm Sector Income Forecast*. USDA, ERS [in English].
9. Dorr, T.C. (2006). *Statement Under Sekretary for Rural Development*. House Agrscultural Committee Conservtion, Credit, Rural Development and Research Subcommittee Hearing on USDA Rural Development Programs [in English].
10. Klinefelter, D. A., Penson, J. B. Jr. (2005). Crowing Complexity of Agricultural lending Decisions. *Choice. The magazine of food, farm and recourse issues*, 20 (1), 26-36 [in English].
11. Jolly, R. W., Roe, J. D. (2005). Selling a Piese of Farm Credit System. *Choice. The magazine of food, farm and resource issues*, 20 (1), 19 [in English].
12. Ofitsiyni veb-sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy [Official web-site of the State Statistics Service of Ukraine]. *www.ukrstat.gov.ua*. Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua/> [in Ukrainian].
13. The Food and Agriculture Organization (FAO). *www.fao.org*. Retrieved from <http://www.fao.org/about/ru/> [in English].

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Надійшла 3.05.2019

Бібліографічний опис для цитування :

Маслюк, І. О. Зарубіжний досвід розвитку інвестиційного потенціалу сільськогосподарського виробництва країн / І. О. Маслюк, В. Г. Маргасова // Науковий вісник Полісся. – 2019. - № 2 (18). – С. 76-84.

- Маслюк
Ірина Олексіївна** аспірант кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту, Чернігівський національний технологічний університет,
Чернігів;
<https://orcid.org/0000-0001-7889-8744>;
E-mail:iryna_masliuk@ukr.net;
- Masliuk
Iryna Oleksiivna** Postgraduate Student at the Department of Accounting, Taxation and Audit, Chernihiv National University of Technology;
<https://orcid.org/0000-0001-7889-8744>;
E-mail:iryna_masliuk@ukr.net;
- Маргасова
Вікторія Геннадіївна** доктор економічних наук, професор, проректор з наукової роботи, кафедра бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту, Чернігівський національний технологічний університет;
<https://orcid.org/0000-0001-8582-2158>;
ResearcherID:D-3198-2015;
E-mail:viktoriya.margasova@gmail.com;
- Marhasova
Viktoriya Gennadiivna** Doctor of Economics, Professor, Vice-rector for Scientific Work, Department of Accounting, Taxation and Audit, Chernihiv National University of Technology;
<https://orcid.org/0000-0001-8582-2158>;
ResearcherID:D-3198-2015;
E-mail:viktoriya.margasova@gmail.com.